

חינוך בפרשה- פרשת שלח

הרב יחיאל מיכל מונדרוביץ', מרצה בכיר

עידוד שקט

שני צפרדעים נפלו לתוך בור עמוק מאוד. הביטו חברים וראו שאין סיכוי שיקפצו או יטפסו החוצה. החלו לקרוא לעברם 'אין לכם סיכוי... חבל על הזמן...!'. עם זאת ניסו השניים לקפוץ ולנסות להציל עצמם. אלה שעל שפת הבור המשיכו לנפנף בידיהם בתנועות ייאוש ולצעוק שאין טעם לנסות. לאחר מאמצים מרובים - צפרדע אחד טבע בטיט ומת לאחר שכשלו כוחותיו, אך האחר קפץ וקפץ עד שהצליח לצאת, תשוש ומרוצה! שאלו אותו איך הצליח, והשיב ב'שפת הסימנים' כי 'תנועות העידוד' שהניפו כולם לעברו חיזקו אותו, כשראה שצועקים ומעודדים אותו, התעוררו בו כוחות לנסות עוד... בהיותו חרש חשב שמעודדים... משל מעשי בשדה החינוך, נשכיל ממנו להלכה ולמעשה!

היגיון בריא

בפרשה נקרא על מעשה המרגלים. הפרשיות לא ניתנו לקריאה בלבד, אלא ללמידה נצחית בדרכי החיים. המרגלים שבו למדבר וגדעו את אומץ ליבם של בני ישראל. הסבירו כי 'פשוט לא שייך' לעלות לארץ. הרי ראו ערים גבוהות ובצורות, בני הענק ועוד דברים קשים. **עקרו את האמונה** שנטועה בלב העם, הרי למדו זה מכבר לא להביט בעיניים 'ריאליות' אלא **להאמין** ביכולת ה', כך שמעו על ים סוף 'לָחַם לֶחֶם וְאֶתֶם פִּתְּרִישׁוֹן', ובמלחמת עמלק כאשר ידי משה נישאות, ובתפילה גוברים. המרגלים 'הסבירו' לבני"י ושכנעו 'בהגיון' שאין לכם סיכוי... לא נִכְלַל לְעֹלֹת אֶל הָעָם כִּי חָזַק הוּא מִפָּנָּנוּ. משה רבינו מתמצת את חטא המרגלים (בדבריו אל בני ראובן וגד) שהם **'הניאו את לב העם'**.

האם 'בדרך הטבע' ילד יכול לעמוד במלוא רשימת מחויבויותיו כנדרש? ברור כי סייעתא דשמיא מלווה אותו בדרכו העולה בית ה'! חובה עלינו להעניק לו **'צידה לדרך' רגשי ונפשי**, עידוד ומילות חיזוק, כי הם 'מנוע דַחֲף' להצלחתו. תלמיד חש האמון שרבו נותן בו. חיוך נוסף כוח. די במבט עין ישיר ומחבר בכדי להעביר מסר "אתה בסדר!". ומאידך, כאשר אין מורה והורה מאמינים בילד, גם ללא אומר וללא דברים, חוסר האמון מכרסם ופוגע ביכולותיו.

יש תקווה

סטודנט מוכשר למד שנים רבות בבית ספר לרפואה הצמוד לבית חולים מוביל. לאחר שנות לימוד, עיון ומחקר, לקראת סיום תקופת הסטאז' וההתמחות, נדרש לעבור, בליווי ראשי האוניברסיטה ורופאים וותיקים, בין מיטות המחלקה, ולמסור סקירה מקצועית ליד כל מיטת

מאושפז. עברו יחדיו בין החדרים. המתמחה שטח בפני הבכירים את הרקע הבריאותי ותיאור הרפואי של כל מטופל. בכך מוכיח את הכשרתו והיקף ידיעותיו המעשיות. ליד אחד החולים עמד ותיאר חומרת מצבו. בתוך הדברים התבטא כי ימיו של חולה זה ספורים וקיצו קרב. כשיצאו מן המחלקה ביקש מנהל ביה"ס לרפואה כי הרופא הצעיר יסור עמו ללשכתו. שם הודיע לו המנהל נחרצות, כי הינו מסולק מבית הספר, ואפילו אינו זכאי לקבל תעודת גמר! "איך אתה עומד ליד חולה אנוש ומשמיע פרוגנוזה כה מייאשת? היכן הרגישות האנושית? אינך ראו לתפקיד".! התלמיד החוויר, הרכין ראש ויצא מחדר המנהל, בהלם.

בצאתו התיישב על ספסל ליד המעליות, שבור ורצוף, כשראשו שמוט על חזהו. חברו עבר ושאל מה ארע. סיפר הרופא המדוכדך כי כל שנות עמלו ירדו לטמיון. גם אם ישלים חוק לימודיו בבי"ס אחר, הרי כתם הסילוק ידבק בו לנצח. עודו מדבר והמנהל קורא לו שוב "לא התכוונתי לסלק אותך באמת. הרי מוכשר אתה ומצטיין בלימודים. רציתי רק שתרגיש את תחושת הייאוש, החידלון והאפסיות. לעולם אל יתעניק' הרגשה זו לשום אדם ובכל מצב.!"

ילדים רכים קולטים הכל והינם רגישים ביותר (ועד גיל 18 רכים הם...). האופן בו אתה מתייחס לתשובות שתלמיד משיב (אפי' המוטעות), הדרך בו הנך מקשיב לשאלותיו (אפי' הטיפשיות), (מבעי עיניך ומחוות פניך...הללו חמצן/רעל לנפשו. מחנך יקר, זכור! מה שכתבת על לוח הכיתה - ניתן למחוק, אך מה שכתבת על לוח התלמיד - אינו נמחק לעולם.

מיד לאחר חטא המרגלים באה פרשת ה'נסכים'. רבינו 'דון' יצחק אברבנאל דורש את הסמיכות כי המטרה היתה לעודד בזה את בני ישראל! עוד יבואו לארץ! יקריבו קרבנות! ייסכו יין! יש תקווה טובה ואחרית שלום! לחיים!

בהצלחה בעבודת הקודש!

יחיאל מיכל מונדרוביץ'

123ymm@gmail.com